

Distinsă asistență,

Participăm la un eveniment prin excelență remarcabil: Centenarul Societății Române de Numismatică. Departe de a marca o simplă aniversare, omagiem de fapt drumul prin vremuri al unei prestigioase instituții culturale, a cărei activitate a avut drept scop, încă de la începuturi, atragerea atenției cercurilor intelectuale românești asupra științei numismatice, dar și dezvoltarea marilor colecții de monede și medalii și a cercetărilor în acest domeniu.

Este remarcabil, totodată, faptul că acest simpozion aniversar se desfășoară în incinta Muzeului Băncii Naționale a României. Tot ceea ce ne înconjoară stă mărturie că numismatica românească, activitate la care au aderat din primul moment personalități de anvergură, între care D.A. Sturdza, directorul Muzeului Național de Antichități, Grigore Tocilescu și, mai cu seamă, Mihail Sutz, specialist în numismatică și metrologie antică, guvernatorul Băncii Naționale din acea perioadă, a avut un sprijin susținut din partea Băncii Naționale.

Aici, în muzeul nostru, sunt expuse portretele unora dintre guvernatorii Băncii Naționale. Mai mult însă: tot ce ne înconjoară exprimă spiritul personalităților ce au condus de-a lungul timpului Banca Națională, lupta lor neobosită pentru sănătatea monedei naționale, la care s-a adăugat și preocuparea lor pentru numismatică. De altfel, încă din ședința de constituire din ziua de 28 decembrie 1903, când a fost format primul comitet al Societății Numismatice, guvernatorul BNR Mihail Sutz a fost ales președinte. Societatea Numismatică avea atunci 37 de membri fondatori, printre aceștia numărându-se și Banca Națională a României.

Cred că este locul să evoc rolul în numismatica românească al celui ce a fost Mihail Sutz, descendent al unei vechi familii boierești, care a dat Moldovei și Țării Românești domnitori și bărbați de stat, pasionat colecționar de monede și antichități, care la 1 ianuarie 1900 a devenit guvernatorul Băncii Naționale, iar în 1903 a fost ales președintele Societății Numismatice Române funcție pe care a îndeplinit-o 30 de ani.

Vă rog să-mi îngăduiți să subliniez că pasiunea pentru numismatică a lui Mihail Sutz a fost împărtășită ulterior și de alți guvernatori sau funcționari superiori ai Băncii. A devenit o tradiție ca guvernatorii B.N.R. să fie totodată membri ai Societății Numismatice. Amintesc numele guvernatorilor I.G. Bibicescu, Dimitrie Burilianu, Mihail Oromolu, C. Angelescu, Mitiță Constantinescu, Grigore Dumitrescu, al vice-guvernatorului Oscar Kiriacescu, al administratorilor C.I. Băicoianu și Adrian Oțoiu, care au fost membri de onoare ai Societății de Numismatică. Iar printre membrii activi ai Societății s-au numărat Mihail Manoilescu, guvernator, Dumitru Cristescu, secretar general al B.N.R., Corneliu Secășanu, conservatorul Muzeului B.N.R.

După 1990, când activitatea numismatică a Băncii Naționale a cunoscut o adevărată renaștere dezvoltare deosebită, sunt de amintit reluarea emiterii de monede

și medalii comemorative, precum și apariția în colecția <Biblioteca Băncii Naționale a României> a unor valoroase lucrări editate de specialiști în domeniu.

Tot aici, în Muzeu, ne înconjoară expozate extrem de valoroase ce atestă că Banca Națională a fost antrenată în tot ceea ce reprezintă numismatica. A publicat cărți despre istoricul monedelor, al metalelor vechi. A fost neîncetat preocupată de adunarea unor piese prețioase, care atestă evoluția monedelor, atât românești, cât și străine, sub aspectul formei, al gravurii, al baterii și al circulației. Tot aici găsiți documente conținând date referitoare la monede.

Doamnelor și domnilor,

Istoria monedei în România a implicat dintotdeauna extinderea investigațiilor pe un triplu plan: al cercetării vremurilor mereu schimbătoare, de la o epocă la alta; al istoriei economice, pentru a percepe și defini rolul banilor în economie; în sfârșit, în domeniul numismaticii, pentru a identifica speciile monetare, pentru a le determina trăsăturile. Banca Națională a fost continuu preocupată de toate cele trei dimensiuni ale cercetării monedei. Studiile în materie, în care s-au remarcat Dimitrie A. Sturdza, preocupat de istoria emisiunilor monetare ale Moldovei și ale Țării Românești și de descrierea monedelor, Constantin Moisil, cel ce a scris *Cronica Numismatică*, fiind preocupat de perioadele succesive ale istoriei monedei, Constantin I. Băicoianu, ce a avut ca principal obiect de cercetare istoria Băncii Naționale a României, tratând în același timp și diverse probleme de istoria monedei, au fost aureolate de opera profesorului nostru de monedă, regretatul academician Constantin C. Kirițescu, care a cercetat evoluția sistemului monetar național de la începuturi până la sfârșitul secolului XX, sintetizându-și vasta sa învățătură în capodopera: *Sistemul bănesc al leului și precursorii lui*.

Tocmai din aceste motive, când după 1990 Banca Națională a revenit la funcțiile sale normale, reluându-și opera culturală și de încurajare a dezbaterii economice inovatoare, acțiuni ce se înscriu într-o bogată și frumoasă tradiție, au fost instituite premii pentru stimularea, crearea și dezvoltarea gândirii economice, racordarea la dezbaterile contemporane din sfera teoriilor și politicilor economice. Cel dintâi premiu i-a fost atribuit lui Costin Kirițescu, pentru întreaga sa activitate în domeniul economic, inclusiv pentru contribuțiile la istoria monedei.

Doamnelor și domnilor,

Este momentul să amintesc că în 1995, anul în care am sărbătorit 115 ani de la înființarea instituției noastre, Banca Națională și-a intensificat activitatea de emisiune numismatică, prin baterea unor monede sau medalii de aur și argint bine primite de specialiștii în materie.

În cadrul programului dedicat istoriei aurului, am emis un set de patru monede din aur, fiecare cu valoarea nominală de 500 LEI, având reprezentată pe revers câte o

piesă din tezaurul de la Pietroasa, unul dintre cele mai bogate, valoroase și impresionante tezaure antice din lume, ce provine de pe teritoriul României, din localitatea Pietroasele, în județul Buzău.

La împlinirea a 400 de ani de la unirea Țării Românești, Transilvaniei și Moldovei sub voievodul Mihai Viteazul, BNR a bătut o monedă jubilară din aur, cu valoarea nominală de 5.000 LEI, dedicată personalității marelui domnitor, despre care istoricul Nicolae Iorga scria:

<...A-l uita pe dânsul, acum și întotdeauna, ar fi să ne uităm pe noi înșine, să părăsim menirea noastră...>

...De la 1600 încoace, nici un român n-a mai putut gândi unirea fără uriașa lui personalitate, fără chipul lui de adevărată și desăvârșită poezie tragică>.

Pe reversul monedei se află portretul voievodului Mihai Viteazul. În plan secund - biserica Mihai Vodă din București iar circular inscripția: <400 ANI DE LA UNIREA TĂRII ROMÂNESTI, TRANSILVANIEI SI MOLDOVEI SUB MIHAI VITEAZUL>.

La împlinirea a 125 de ani de la nașterea sculptorului român Constantin Brâncuși, BNR a emis o monedă din aur cu valoarea nominală de 5.000 lei, pe AVERS fiind Stema României, valoarea nominală, anul emisiunii, inscripția ROMANIA iar în centrul monedei - *Coloana fără sfârșit*. Un omagiu adus celui ce s-a impus drept cel mai mare sculptor al timpurilor moderne.

Când întreaga lume creștină aniversa 2000 de ani de la nașterea lui Isus Hristos, cu ocazia sfârșitului de mileniu și a sărbătorilor de iarnă de la cumpăna dintre veacuri, Banca Națională a României a pus în circulație o monedă din aur, cu valoarea nominală de 5000 LEI, dedicată marelui jubileu al creștinătății.

Nu putea lipsi, desigur, poetul, scriitorul, jurnalistul Mihai Eminescu, poetul național al României, unul din cei mai de seamă reprezentanți ai literaturii universale. Cu prilejul împlinirii unui secol și jumătate de la nașterea luceafărului, Banca Națională a României a emis o monedă din aur cu valoarea nominală de 2.000 LEI, având pe AVERS Stema României, valoarea nominală, anul emisiunii, inscripția <ROMANIA> și pana lui Eminescu, plus semnătura în facsimil a poetului; iar pe REVERS bustul poetului Mihai Eminescu, inscripția <150 ANI DE LA NAȘTEREA LUI MIHAI EMINESCU> și anii aniversari <1850-2000>.

Banca Națională a României a emis, de asemenea, în cadrul programului dedicat istoriei aurului, o monedă din aur cu valoare nominală de 100 LEI, având reprezentat, pe revers, unul din vulturii de la Apahida – acel vestit monument princiar bogat în podoabe de aur, unde atrag atenția două piese de harnașament în formă de

vultur, decorul realizat prin încrustarea cu granate în cloisonne fiind de o mare finețe a execuției.

Am amintit câteva dintre cele mai reprezentative lucrări numismatice realizate de Banca Națională. Din '95 și până în prezent, au fost bătute 32 de monede și medalii din aur sau argint, plus 11 din metal comun. Evenimentele omagiate sunt alese din domenii diferite: politice, economice, culturale, sportive. Am amintit câteva, mai amintesc Semicentenarul FAO din 1995, aniversarea revoluției române din 1848, aniversarea Marii Uniri de la 1 decembrie 1918, vizita Sanctității Sale Papa Ioan Paul II în România, coiful de aur de la Coțofenești, 135 de ani de la înființarea Academiei Române, pionierii ai aviației române, rezervații și parcuri naționale ale României, fără a omite însă inaugurarea Muzeului BNR în 1997, tocmai pentru a sugera largă paletă tematică a operei numismatice a Băncii Naționale. La care adaug grija deosebită pentru formă, pentru gravură, ceea ce le conferă lucrărilor o valoare artistică ieșită din comun. Și dacă am în vedere seriile restrânse ale multor emisiuni, care s-au și epuizat, sper să vă conving de valoarea reală a fiecărei piese, în continuă creștere.

Doamnelor și Domnilor,

Dintotdeauna, Banca Națională a României a manifestat o grijă deosebită pentru forma monedelor, pentru valoarea artistică, fiind convinsă că în monedă este oglindită istoria omenirii. Această grijă deosebită pentru formă, pentru gravură s-a vădit cu deosebire în baterea monedelor și medaliilor comemorative, activitate intensificată începând din 1995. Folosesc acest prilej pentru a mulțumi tuturor celor ce s-au implicat cu pasiune, cu responsabilitate și cu profesionalism în această operă: direcțiile de specialitate din BNR, monetăria, graficienii, a căror contribuție la reînvierea acestei secțiuni a activității băncii centrale, de natură numismatică, este meritorie.

Folosesc acest prilej pentru a le mulțumi, totodată, colegilor din Consiliul de Administrație al Băncii Naționale, din direcțiile de resort, specialiștilor care au contribuit la renașterea Muzeului BNR, pe care intenționăm să-l redăm circuitului public.

Eu pun punct aici. Sunt informat că ați pregătit intervenții remarcabile, așa că vă urez succes.

Mugur Isărescu

Guvernatorul Băncii Naționale a României

București, 23 octombrie 2003